สรุปการชี้แจงการเรียกเงินคืนบริการดูแลแบบประคับประคอง (Palliative Care) สปสช.

ที่มา: เอกสารประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานของ สปสช. วันที่ 29 กันยายน 2569

หัวข้อ: การเรียกคืนเงินค่าบริการดูแลแบบประคับประคอง (Palliative Care) และยากลุ่มอนุพันธ์ฝิ่น (Opioids) สำหรับข้อมูลปีงบประมาณ 2567–2569

จากการตรวจสอบพบการจ่ายชดเชยค่าบริการที่ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ โดยมีการบันทึก เพียงรหัส ICD-10 Z51.5 (Palliative care) โดยไม่มีรหัสโรคหลักตามกลุ่มโรคระยะสุดท้าย 8 กลุ่มโรค ตามที่ประกาศกำหนด สปสช. จึงต้องดำเนินการเรียกเงินคืนตามรายงาน STM 6908_OP_11 ทั้งนี้ เปิดโอกาสให้หน่วยบริการตรวจสอบเวชระเบียนและยื่นอุทธรณ์ (Appeal) ผ่านระบบ e-Claim ได้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2569 ถึง 31 ธันวาคม 2569 รายระเอียดดังนี้

1. แนวทางและหลักเกณฑ์การเรียกเงินคืนกรณี Palliative Care และยา Opioid

1.1 ความเป็นมาและหลักเกณฑ์การจ่ายเงินชดเชย

สปสช. ได้จัดทำประกาศ เรื่อง การจ่ายค่าใช้จ่ายเพื่อบริการสาธารณสุข
กรณีบริการเฉพาะโรคที่ต้องบริหารแบบเฉพาะโรค พ.ศ. 2566 มีผลบังคับใช้กับข้อมูลบริการตั้งแต่วันที่ 8 เมษายน 2566
โดยกำหนดอัตราการจ่ายชดเชยบริการดูแลแบบประคับประคองสำหรับผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่บ้าน ดังนี้:

- ค่าบริการดูแลที่บ้าน: จ่ายอัตรา 1,000 บาทต่อเดือน เป็นระยะเวลาสูงสุด 6 เดือนจนกว่าจะเสียชีวิต
- เงินเพิ่มกรณีเสียชีวิต: จ่ายเพิ่มอีก 3,000 บาท เมื่อผู้ป่วยเสียชีวิต
- ยากลุ่มอนุพันธ์ฝิ่น (Opioids): จ่ายเพิ่มเติมแบบเหมาในอัตรา 750 บาทต่อคนต่อเดือน จนกว่าผู้ป่วยจะเสียชีวิต
- รูปแบบการโอนเงิน: โอนตรงให้หน่วยบริการผู้ให้บริการ หรือโอนผ่านหน่วยบริการแม่ข่ายเพื่อส่งต่อไปยังลูกข่ายตามข้อตกลง

1.2 สาเหตุการเรียกเงินคืนและการประมวลผล

จากการทวนสอบข้อมูลการประมวลผลจ่ายเงินให้แก่หน่วยบริการ ระหว่างปีงบประมาณ 2567–2569 พบว่า มีการจ่ายเงินชดเชยโดยระบุเพียงรหัส Z51.5 (Palliative care) แต่ ไม่พบรหัสโรคหลักที่จัดอยู่ในกลุ่มโรคการดูแลแบบประคับประคองระยะสุดท้ายที่บ้าน 8 กลุ่มโรคตามประกาศกำหนด สปสช. จึงจำเป็นต้องดำเนินการเรียกเงินคืนเพื่อความถูกต้อง โดยออกรายงานการแจ้งเรียกเงินคืนในงวด STM 6908_OP_11

1.3 เงื่อนไขการตรวจสอบกลุ่มโรคและรหัส ICD

การอนุมัติจ่ายเงินชดเชยบริการ Palliative Care และยา Opioid พิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ตารางเงื่อนไขการตรวจสอบข้อมูลผู้ป่วย

กลุ่มอายุ	ICD ตามประกาศกำหนด	รหัส Z51.5	รหัสโรคกลุ่มมะเร็ง (C และ D)	ผลการจ่ายยา Opioid	สถานะรายการ
อายุมากกว่า 15 ปี	มี (Y)	มี (Y)	มี (รหัสกลุ่ม C และ D)	จ่าย On top	ผ่าน
	มี (Y)	มี (Y)	ไม่มี (N)	ไม่จ่าย On top	ผ่าน
	มี (Y)	ไม่มี (N)			ปรับเป็นติด DENY
เด็กอายุ น้อยกว่า 15 ปี	ไม่กำหนด	มี (Y)	มี (รหัสกลุ่ม C และ D)	จ่าย On top	ผ่าน
	ไม่กำหนด	มี (Y)	ไม่มี (N)	ไม่จ่าย On top	ผ่าน
	ไม่กำหนด	ไม่มี (N)			ปรับเป็นติด DENY

รายชื่อ 8 กลุ่มโรคตามประกาศ สปสช.

ลำดับ	กลุ่มโรค	รหัสโรค (ICD-10 / ICD-9)
1	มะเร็งระยะแพร่กระจาย	C00–C96 หรือ D37–D48
2	โรคหลอดเลือดสมองแตก/ตีบ (Stroke)	I60–I69
3	ไตเรื้อรังระยะรุนแรง (Advanced CKD)	N18.5
4	ปอดอุดกั้นเรื้อรังระยะรุนแรง (COPD)	J44
5	ภาวะเอดส์เต็มขั้น (Full-Blown AIDS)	B20–B24 (ยกเว้น B23.0 และ B23.1)
6	ภาวะตับล้มเหลว	K72, K70.4, K71.7
7	ภาวะหัวใจล้มเหลว (CHF)	I50
8	ผู้ป่วยเด็กที่มีอาการรุนแรงหลายประการ	พิจารณาร่วมกับอายุ และ ICD9-ICD10 Z51.5

1.4 แนวทางการตรวจสอบ Statement และกระบวนการเรียกเงินคืน

หน่วยบริการสามารถตรวจสอบงวดรายการ 6908_OP_11_อุทธรณ์ ตามโครงสร้างระบบเบิกจ่ายได้ดังนี้

- กรณีโอนตรง (หน่วยบริการ/รพ.สต. ที่รับเงินโดยตรง):
- เข้าเมนู Statement UC
  เพื่อตรวจสอบรายการที่หน่วยบริการเป็นผู้ให้บริการและรายการที่ถูกเรียกคืนรอบ 6908_OP_11
- กรณีโอนผ่านแม่ข่ายและลูกข่าย:

- หน่วยบริการแม่ข่าย: เข้าเมนู Statement HSUB เลือกรายงาน "พึงจ่าย" เพื่อตรวจสอบรายการที่ลูกข่ายเป็นผู้ให้บริการและรายการที่เคยได้รับชดเชยผ่านแม่ข่ายแต่ถูกเรียกคืน
- หน่วยบริการลูกข่าย (รพ.สต.): เข้าเมนู Statement HSUB เลือกรายงาน "พึงรับ" เพื่อตรวจสอบรายการที่ต้องคืนเงินผ่านแม่ข่าย
- ข้อแนะนำ: หน่วยบริการแม่ข่ายควรดาวน์โหลดทั้ง Statement UC และ Statement HSUB เพื่อใช้กระทบยอดรายการเรียกคืนให้ตรงกับรายงานการโอนเงินงบกองทุน

รูปแบบการเรียกคืนเงินตามบทบาทหน่วยบริการ:

- หน่วยบริการที่ให้บริการและเบิกตามบริการโดยตรง: สปสช. จะเรียกคืนไปยังหน่วยบริการ (Hcode) โดยตรง
- หน่วยบริการแม่ข่ายและลูกข่าย:
    - กรณีแม่ข่ายให้บริการ/ส่งเบิก/รับเงินชดเชย: เรียกคืนจากแม่ข่าย
    - กรณีลูกข่ายให้บริการ/ส่งเบิก แต่โอนเงินไปยังแม่ข่าย : เรียกคืนจากแม่ข่าย

1.5 กรอบเวลาและขั้นตอนการยื่นอุทธรณ์ (Appeal)

- ให้หน่วยบริการทบทวนการบันทึกรหัสโรคจากเวชระเบียนเดิม
- หากพบว่าการให้บริการตรงตามกลุ่มโรคที่กำหนด แต่บันทึกรหัสโรคไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ยื่นอุทธรณ์ผ่านระบบ e-Claim
- ระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์: ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2569 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2569
- การประมวลผล: สปสช. จะประมวลผลข้อมูลอุทธรณ์ 1 ครั้ง ในเดือน มกราคม 2570
- ข้อมูลที่ผ่านเกณฑ์: จะยกเลิกการเรียกเงินคืนตามที่ปรากฏใน STM 6908_OP_11 (และจะดำเนินการ Post audit ตามขั้นตอนปกติ)
- ข้อมูลที่ไม่ผ่านเกณฑ์: จะยังคงสถานะเรียกเงินคืนตามรายงาน STM 6908_OP_11 เช่นเดิม
- สปสช. จะมีหนังสือแจ้งไปยังหน่วยบริการที่ปรากฏในรายงานอย่างเป็นทางการอีกครั้ง

1.6 ช่องทางติดต่อประสานงานการเบิกจ่าย

หากหน่วยบริการมีข้อสงสัยหรือพบปัญหาด้านการเบิกจ่าย สามารถประสานงานเจ้าหน้าที่ สปสช. ได้ดังนี้

- คุณณัฐพล ภักดีสอน: โทร. 063-079-8319 | อีเมล: natthapon.p@nhso.go.th
- คุณรัชฎาพร เทพคนดี: โทร. 090-191-7594 | อีเมล: rachadaporn.t@nhso.go.th

ตรวจสอบ Statement

งวด 6908_OP_11_อุทธรณ์

กรณีเรียกคืนเงิน **Palliative Care** เนื่องจากรหัสโรคไม่ถูกต้องตามประกาศ

ตรวจสอบรายงานการโอนเงินงบกองทุน
หากพบงวด/เลขที่เบิกจ่าย
6908_OP_11_อุทธรณ์

หมายถึงรายการเรียกคืนเงิน
Palliative Care
กรณีรหัสโรคไม่ถูกต้องตามประกาศ

กรณีโอนตรง

หน่วยบริการแม่ข่าย / รพ.สต.ถ่ายโอน
ที่รับเงินโดยตรง

เข้าเมนู
Statement UC

- ตรวจสอบรายการที่หน่วยบริการเป็นผู้ให้บริการ
- ตรวจสอบรายการที่ถูกเรียกคืน รอบ 6908_OP_11

กรณีโอนผ่านแม่ข่าย

1 หน่วยบริการแม่ข่าย

เข้าเมนู
Statement HSUB

เลือกรายงาน **"พึงจ่าย"**

- ตรวจสอบรายการที่ลูกข่ายเป็นผู้ให้บริการ
- ตรวจสอบรายการที่ถูกเรียกคืน และเคยได้รับการจ่ายชดเชยผ่านแม่ข่าย รอบ 6908_OP_11

2 หน่วยบริการลูกข่าย (รพ.สต.)

เข้าเมนู
Statement HSUB

เลือกรายงาน **"พึงรับ"**

- ตรวจสอบรายการที่ลูกข่ายเป็นผู้ให้บริการ
- ตรวจสอบรายการที่ถูกเรียกคืน และต้องคืนเงินผ่านแม่ข่าย รอบ 6908_OP_11

หมายเหตุสำคัญ หน่วยบริการแม่ข่ายควรดาวน์โหลดรายงานทั้ง

Statement UC + Statement HSUB

เพื่อใช้ตรวจสอบภาพรวมและกระทบยอดรายการเรียกคืนให้ตรงกับรายงานการโอนเงินงบกองทุน

งวดที่ต้องตรวจสอบ
6908_OP_11_อุทธรณ์

เมนูที่ใช้ตรวจสอบ

Statement UC	Statement HSUB (พึงจ่าย)	Statement HSUB (พึงรับ)

โปรดตรวจสอบข้อมูลและดำเนินการกระทบยอดตามรายงาน Statement ที่เกี่ยวข้อง